

Til Kunnskapsdepartementet

Oslo, 04.05.2016

Mulighet for forlenging av karakterforsøket i norsk

Som kjent gjennomføres det et forsøk med færre karakterer i halvårsvurderingene i norskfaget på 190 videregående skoler og cirka 20 ungdomsskoler. Forsøket evalueres nå av NIFU som vil komme med sin sluttrapport i 2018.

Landslaget for norskundervisning (LNU), Lektorlaget og Utdanningsforbundet følger norsklærerne og utviklingen av norskfaget tett. De tre karakterene som ordinært skal settes i faget, er en svært styrende rammefaktor for undervisningen. I forbindelse med forsøket med færre karakterer har vi hatt nær dialog med ulike involverte parter, deltatt på viktige samlinger der forsøket har vært tema (Tromsø høsten 2015, Gardermoen januar 2016), og tidsskriftet til LNU, *Norsklæreren*, hadde forsøket som tema i nr. 1 - 2016. Artiklene i bladet er ikke vitenskapelig materiale, men viser noen viktige tendenser. I all hovedsak fremkommer det en overveiende positiv holdning til forsøket fra flere ulike hold.

Antall deltakende skoler viser at det er stor oppslutning om forsøket. Det generelle inntrykket vårt er at norsklærere opplever at forsøket gir bedre vilkår for læring i norskfaget, både når det gjelder muligheter for å arbeide systematisk med vurdering for læring og dybdelæring. I et norskfag med tre karakterer må læreren i stor grad strukturere undervisningen med tanke på å få inn nok karakterer som vurderingsgrunnlag i de tre disiplinene, noe som fører til en summativ vurderingspraksis. I følge lærere som har vært med i forsøket, har færre karakterer i faget derimot vist seg å gi bedre rom for å jobbe over lengre tid med én oppgave og ett tema. Det har gitt bedre mulighet til å gi tilbakemelding underveis i arbeidet, enn det som er mulig med gjeldende trekaraktersystem. Det er mye som tilsier at forsøket dermed støtter opp om både det som i Stortingsmelding 28 (2015-16) omtales som «læringsfremmende vurdering» og om dybdelæringstankegangen som fremheves i NOU 2015:8 «Fremtidens skole» og i Stortingsmelding 28 (2015-16). Lektor ved Kongsbakken videregående skole, Sonja Arnesen, skriver bekreftende om dette i *Norsklæreren*:

«Når vi må sette tre karakterer i et firetimesfag, opplever vi at det blir behovet for karaktergrunnlag som motiverer og strukturerer undervisninga. Mye av undervisningstida blir bundet opp til vurdering, slik at vi skal få godt nok karaktergrunnlag for å sette karakterer i de tre disiplinene (...). Fagplanens tre hovedområder – muntlig kommunikasjon, skriftlig kommunikasjon og språk, litteratur og kultur, samsvarer heller ikke med de tre karakterene som skal settes. Følgene av dette er at opplæringa blir oppstykket og avbrutt av vurderingssituasjoner, og vi vurderer de samme læreplanmålene flere ganger. Denne vurderinga blir i hovedsak summativ og gir lite læring.» (Arnesen, 2016).

Forsøksordningen ser også ut til å vise en klar sammenheng mellom tallet på karakterer og kvaliteten på sidemålsundervisningen, ifølge flere av deltakerne i forsøket. Denne oppfatningen har også Hjalmar Eiksund ved Nynorsksenteret (Eiksund, 2016).

Etter vår mening er det vesentlig å undersøke videre i hvilken grad de tendensene vi nå ser, kan bekreftes. Derfor virker det, slik vi ser det, av flere grunner uheldig å avbryte forsøket i den tiden det blir evaluert. For det første tar det tid å endre praksis, og lærerne bør få ro til å arbeide med forsøket over lengre tid. For det andre virker det underlig å avbryte forsøket i evalueringsfasen hvis tanken med å evaluere det er at en eventuell positiv evaluering skal føre til en mer varig endring. Skal man på et senere tidspunkt tilbake til ordningen man avbrøt etter kort tids utprøving, går tid og krefter med til å endre praksis i ulike retninger.

Vi ber KD om å forlenge forsøksordningen for de skolene som ønsker det, frem til evalueringen er ferdigstilt (2018) og konklusjonene for fremtidens ordning er klare (2019?).

Vennlig hilsen

Utdanningsforbundet v/ Thom Jambak
Norsk Lektorlag v/Astrid Weel Sannrud
Landslaget for norskundervisning v/ Karianne Skovholt (styreleder i LNU) og Benedicte Eyde (daglig leder i LNU)

Kilder:

Sonja Arnesen, 2016, «På vei og i riktig retning». *Norsklæreren* nr 1, 2016, s. 35.

Hjalmar Eiksund 2016, «Eit vere – eller ikkje vere?». *Norsklæreren* nr 1, 2016, s. 41-43.